

ΣΤΟ ΙΕΡΟΝ ΠΑΛΑΤΙΟΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Τοῦ κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ν. ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗ,
Θεολόγου – Ἐκπαιδευτικοῦ – Λογοτέχνου.

«Χαῖρε, τίμιον διάδημα βασιλέων εὐσεβῶν» χαῖρε, καύκημα σεβάσμιον ἱερέων εὐλάβων»: Χαῖρε, Θεοτόκε, ἐσύ πού εἶσαι πολύτιμον ἀτίμητον στέμμα εὐσεβῶν αὐτοκρατόρων καί καύκημα σεβάσμιον εὐσεβῶν ἱερέων.

Ὁ ὕμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας μας ἅγιος Ρωμανός ὁ Μελωδός, συνθέτης τοῦ Ἀκαθίστου, διασώζει μίαν ἱστορική ἀλήθεια: Τήν εὐσέβεια τῆς βυζαντινῆς Αὐλῆς, τήν εὐσέβεια τῶν βυζαντινῶν ἀνακτόρων καί τήν εὐλάβεια τοῦ βυζαντινοῦ κλήρου. Οἱ περισσότερες βυζαντινές αὐτοκρατορικές οἰκογένειες καί δυναστείες εἶχαν θρησκευτικότητα πηγαία καί ἀληθινή καί φόβο Θεοῦ, πού διασφαλίζει τήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου. Ἀγαποῦσαν τά ἱερά γράμματα. Ὁ Αὐτοκράτορας Μέγας Ἰουστινιανός, παραδείγματος χάριν, εἶναι ἓνας ἀπό τούς 100 ὕμνογράφους τῆς Μητέρας Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Πριγκίπισσες καί πρίγκιπες μελετοῦν Θεολογία σέ βάθος καί πλάτος. Ὁ ἱερός κληρὸς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν ἀνακτόρων, σοφότατοι καί ταπεινότατοι ἱερωμένοι, συγκλονίζουν τήν αὐτοκρατορική οἰκογένεια: Εἶναι ἱερεῖς δακρύων. Συναισθάνονται τό μεγαλεῖο τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Καί τά μάτια τους γεμίζουν δάκρυα ἐσώτατου ὕετοῦ!

Τοῦ ἱεροῦ Παλατίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως σώζονται ἀκόμη τά ἐρεῖπια στή Βασιλεύουσα τοῦ Βοσπόρου, τήν πόλη τῶν ἐθνικῶν μας ὀνείρων καί ὀραματιστῶν. Γύρω – τριγύρω ὑπῆρχαν καί ἄλλα, μικρότερα, ἀνάκτορα τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῶν διάφορων Δυναστειῶν καί σέ ὅλα ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ ἦταν ἀνάγκη ἐπιτακτική. Τό Βυζάντιο κυβερνᾶται, ἐν πολλοῖς, θεοφιλῶς. Καί ζεῖ 13 ὁλόκληρους αἰῶνες. Ρεκὸρ μακροβιότητας αὐτοκρατορίας ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ βασιλεύουσα ὑφίσταται 13 πολιορκίες καί 2 ἁλώσεις. Καί τοῦτο γιατί ἀρχίζει ἡ φθορά καί, σίγουρα, ἡ ξενόφερτη διαφθορά. Οἱ Βυζαντινοὶ δικάζονται. Μερίδα αὐτῶν ἐρωτοτροπεῖ πολιτικά μέ τούς Φράγκους καί ἄλλη μερίδα ἐρωτοτροπεῖ πολιτικά καί μέ αὐτούς ἀκόμη τούς Ὀθωμανούς. Ἀρχίζει, δηλαδή, ἡ ἀντίστροφη μέτρηση γιὰ τό τέλος, γιὰ τήν ἄλωση τοῦ 1453.

Καί, βέβαια, ἡ Ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. Οἱ ἡττοπάθειες καί οἱ συμβιβασμοί παραμονεύουν καί σήμερα. Παραμονεύουν νά ἀλώσουν τίς καρδιές τῶν Ἑλλήνων τῆς Μεγαλονήσου. Χρειαζόμαστε κατεπειγόντως ἠθικά καί ἐθνικά στηρίγματα, καί ἀνασύνταξη πνευματικῶν δυνάμεων, καί ὁμοψυχία, καί ἐπιστροφή στοῦ λιμάνι τῆς Ἐκκλησίας.

Καί θᾶ ἔταν συγκινητικό, θᾶ ἔταν ἀληθινά ὑπέροχο καί συγκλονιστικό νά βλέπαμε τίς ἀρχές καί τίς ἐξουσίες αὐτοῦ τοῦ κουρσεμένου τόπου νά ἐκκλησιάζονται τακτικότερα, ἐνῶρίς, μέ τίς οἰκογένειές τους, καί τίς Παρασκευές τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί τίς Κυριακές. Ὅλοι μας. Ἀπό τοὺς ἄρχοντες μέχρι τὸν τελευταῖο πολίτη. Τό λένε, ἄράγε, αὐτό στοὺς ἐκάστοτε κυβερνῶντες οἱ Ἅγιοι Συνοδικοί τῆς κατὰ Κύπρον Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στίς κατ' ἰδίαν ἢ στίς εὐρύτερες συναντήσεις τους μέ αὐτούς; Θά τό λένε. Δέν εἶναι δυνατόν νά σιωποῦν.

Χρειαζόμαστε τή δύναμη καί τήν εὐλογία τῆς Ὁρθόδοξης Μητέρας Ἐκκλησίας. Ἐπιστροφή στήν Ἐκκλησία πανστρατιά. Τό Ἱερόν Παλάτιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως κράτησε στίς ἐπάλξεις τοῦ τείχους τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου ἀκμαῖο τό ἠθικό τῶν βυζαντινῶν ὑπερασπιστῶν. Μέ μιά ζωή χριστιανικῆς συνεπείας τοῦ Αὐτοκράτορα, τῆς Αὐτοκρατείας, τῆς Βασιλομήτορος, τῶν Πορφυρογεννήτων πριγκίπων, τῶν πριγκιπισσῶν... Ἀγαποῦσαν ἀπέραντα τήν Παναγία τή Βλαχέρνα. Καί οἰκοδομοῦσαν πρὸς τιμὴ της ναοὺς περικαλλεῖς. Ἀπὸ κοντά οἱ Λογοθέτες, οἱ Μάγιστροι καί οἱ ἄλλοι κρατικοὶ ἀξιωματοῦχοι τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ ἱερός κλῆρος πρότυπο καί ὑπόδειγμα ἀρετῆς καί ἀγάπης. Τό ἐν τῷ Σταυρῷ καί τοῖς ὄνειδισμοῖς καί τοῖς στίγμασι τοῦ Κυρίου καύχημα σεβάσμιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Κάποιοι ἐξ ἡμῶν κατάφεραν πρό ἐτῶν νά μεταβοῦν στήν Κωνσταντινούπολη. Ἡ κάθε λέξη τῆς διήγησης τῶν ἐντυπώσεών τους ἦταν γιά μένα συγκλονισμός ἀπερίγραπτος. Φίλος μου ἔφερε ἀπὸ τήν Κωνσταντινούπολη κάρτ-ποστάλ μέ τήν Ἁγία Σοφία. Τήν εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ περίπτερο ἔξω ἀπὸ τὸν περικαλλή ναό. Τό ὁμολογῶ: Εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον ἀγαπημένα ἀντικείμενα πού ἔχω διαφυλάξει στή βιβλιοθήκη μου ἀνάμεσα στά ἐνθύμια τῆς ζωῆς μου. Ὅνειρο ζωῆς νά μεταβῶ στήν Κωνσταντινούπολη, νά κάνω τό ὀρθόδοξο σημεῖο τοῦ σταυροῦ στήν Ἁγία Σοφία, νά θαυμάσω τό ἐσωτερικό καί ἐξωτερικό μεγαλεῖο τοῦ ναοῦ, νά ἀγγίξω μέ δέος τοὺς τοίχους του, νά θυμηθῶ... νά θυμηθῶ... νά θυμηθῶ. Καί ὕστερα νά ὀδεύσω στά ἐρείπια τοῦ Ἱεροῦ Παλατίου γιά νά ἀποθέσω λίγα λουλούδια εἰς μνήμην τῶν Δυναστειῶν τῆς Αὐτοκρατορίας. Λίγα λουλούδια ἀπὸ τήν Κύπρο, εἰ δυνατόν! Ἐπειτα νά καθίσω στή σκιά τοῦ τείχους τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου, νά προσκυνήσω στὸν Ἀγ. Γεώργιο τοῦ Πατριαρχείου, νά πάρω τήν εὐλογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῆς Ὁρθοδοξίας καί κατάκοπος νά πάρω τό καφεδάκι τῆς ἡμέρας σέ φιλόξενο σπίτι ἐναπομεινάντων Ἑλλήνων τῆς Πόλης στοῦ Φανάρι, στοῦ Πέραν ἢ στοῦ Φερικιοῖ. Ἰσως συναντήσω... τήν κυρα-Λωξάνδρα τοῦ

βιβλίου τῆς Μαρίας Ἰορδανίδου μέ τήν καρδιά τῆς κωνσταντινουπολίτικης καλοσύνης.

«Χαίρε, λοιπόν, Θεοτόκε, τίμιον διάδημα Βασιλέων εὐσεβῶν. Χαίρε, καύχημα σεβάσμιον ἱερέων εὐλαβῶν». Τά πάντα ἔρχονται καί παρέρχονται. Σβήνουν καί χάνονται. Ἀρχές καί ἐξουσίες. Πλούτη καί δόξεις. Ματαιότητες καί χίμαιρες! Ὑψωσε τή φωνή σου, ἀδελφέ μου, καί διαμαρτυρήσου γιά τά βλάσφημα καί ἀνίερα πού ἐκσφενδονίζονται κατά τοῦ προσώπου τῆς Παναγίας μας. Βάλε τόν βλάσφημο στή θέση του. Καί κάνε τον νά τό καταλάβει μιά καί καλή, πώς ἂν τόν ἀκούσεις καί πάλι νά βρίζει τά ἱερά καί τά ὅσια τῆς πατρίδας καί τό ὄνομα τῆς Κυρίας τῶν Ἀγγέλων, τῆς Πλατυτέρας τῶν Οὐρανῶν, τῆς Παναγίας, τῆς Θεοτόκου, δέν θά ἔθελες νά τόν ξαναδεῖς μπροστά σου. Νά τοῦ τό πεῖς ξεκάθαρα νά ἀγιάσει τό στόμα σου. Νά τοῦ τό πεῖς μέ παρηγοσία γιά νά εἰσέλθει ἡ εὐλογία στό σπίτι σου. Μή ντρέπεσαι νά ὑπεραμύνεσαι τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Ἔρχονται (ἂν δέν ἦρθαν ἤδη) μέρες δίσεκτες καί πικρές. Πολλῶν ἐπιπέδων. Ἡ ἐπίπλαστη εὐδαιμονία ἐξαπατᾷ. Θά πρέπει νά εἴμαστε πανέτοιμοι καί συσπειρωμένοι γύρω ἀπό τήν Ἐκκλησία μας «ὡς νεοσσοί ὑπό τήν ὄρνιν».

– Μονάχα παρά τούς πόδας τῆς Παναγιάς τῆς Παρηγορήτριας, τῆς Κεχαριτωμένης, τῆς Χρυσελεούσης... οἱ θλιμμένοι θά μάθουν ὅτι ἡ θλίψη ὑπομονήν κατεργάζεται, ἡ δέ ὑπομονή ἐλπίδα ἀδιάφυστη (βλ. «Οὐράνιες ἀλήθειες», τοῦ Τ.Χ.).

Μονάχα παρά τούς πόδας τῆς Κυρίας τῶν Ἀρχαγγέλων καί τῶν Ἀγγέλων οἱ νέοι μας θά γεμίσουν, ἐπί τέλους, ἱερόν ἐνθουσιασμόν γιά τά ἰδανικά τῆς Πίστεως καί τοῦ ἔθνους καί θά ἐπιποθοῦν καί θά ἐπιζητοῦν νά ἀποδράσουν, πάση θυσίᾳ, ἀπό τά παραπλανητικά θέλγητρα τῆς χαμοζωῆς καί τῆς οὐτοπίας, πού ὁδηγοῦν μέ ἀκρίβεια μαθηματική στόν ἐξευτελισμό καί στό βέβαιο θάνατο. Ὅμως, χρειαζόμαστε κάτι ἀπό τό ἱερόν Παλάτιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῶν βυζαντινῶν χρόνων. Θά τό ἀναζητήσουμε;